

סוג הבחינה : בגרות
מועד הבחינה : חורף תשפ"ד
מספר השאלון : 2382

תנ"ך ידע ובקיאות לבתי ספר דתיים

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה : שעה וארבעים וחמש דקות

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה : בשאלון זה שלושה פרקים.

עליכם לענות על ארבע שאלות מפרקים ראשון ושני.
לפחות על שאלה אחת מפרק ראשון ולפחות על שאלה אחת מפרק שני.
לכל שאלה 19 נקודות

$$76 = (19 \times 4) \text{ נקודות}$$

פרק ראשון - עיון בספר במדבר
פרק שני – שאלות בספר מלכים

פרק שלישי – שאלות בקיאות במלכים $4 = (4 \times 1)$ נקודות

$$20 = (4 \times 5) \text{ נקודות}$$

עליכם לענות על שש שאלות בפרק ג.
על שאלה אחת משאלות 9 - 10 (4 נקודות לשאלה)
ועל חמש שאלות משאלות 11 - 17 (4 נקודות לשאלה)

סך הכול — 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש : תנ"ך שלם ללא פירושים

ד. הוראות מיוחדות : יש לענות על השאלון בגוף השאלון

כתוב במחברת הבחינה בלבד, רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.

כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

בהצלחה!

פרק ראשון

ענו על ארבע שאלות מפרקים ראשון ושני. לפחות על שאלה אחת מפרק ראשון ולפחות שאלה אחת מפרק שני. לכל שאלה 19 נקודות.

במדבר פרקים ט'-י' – מסע בני ישראל במדבר

1. א. (1) עיינו בפרק ט', פסוקים ט"ו-כ"ג.

מהו הביטוי שחוזר בפסוקים שלוש פעמים, ומה אפשר ללמוד מן החזרה על ביטוי זה?

(2) ספורנו (לפסוק י"ז): "סיפר זכותן של ישראל על לכתם אחריו במדבר".
על פי פירוש שלמדתם, כתבו שתי דוגמאות לקושי בהליכה במדבר על פי הענן.

(7 נק')

ב. עיינו בפרק י', פסוקים א'-י'.

(1) אור החיים (לפרק י', פסוק ב'): "יעשה לך" – צריך לדעת למה הוצרך לחצוצרות למסע המחנות, הלא עיני כל ישראל על הענן וכשיראוהו נוסע נוסעים?"
על פי פירוש שלמדתם, ענו על שאלת אור החיים.

(2) על פי הפסוקים יש שתי דרכים להשתמש בחצוצרות: תקיעה ותרועה.
על פי מה שלמדתם, כיתבו דוגמה אחת מתי תוקעים בחצוצרות ודוגמה אחת מתי מריעים בחצוצרות.

(7 נק')

ג. עיינו בפרק י', פסוקים ט'-י'.

אבן עזרא (לפרק י', פסוק י'): "וביום שמחתכם ובמועדיכם" – ששבתם מארץ אויב או ניצחתם האויב הבא עליכם, וקבעתם יום שמחה [...]."
על פי אבן עזרא, מהי השמחה אליה מכוונת התורה בתיאור "יום שמחתכם"?
הביאו ביסוס לדעתו של ראב"ע מפסוק ט'.

(5 נק')

במדבר פרק י"ג – חטא המרגלים

2. א. עיינו בפסוקים א'-ג' ובספר **דברים**, פרק א', פסוקים כ"ב-כ"ג.
 (1) ציינו קושי אחד העולה מן ההשוואה בין שני המקורות.

- (2) כתבו תירוץ אחד לקושי שצינתם בתת-סעיף א (1).

(7 נק')

- ב. עיינו בפסוקים כ"ז-כ"ט.

בפסוקים אלו מובאים דברי המרגלים.

- (1) על פי פירוש שלמדתם מה היה חטאם של המרגלים בדבריהם בפסוק כ"ח? ציינו את המילה בפסוק ממנה נלמד חטא זה.

- (2) על פי פירוש שלמדתם מה היה חטאם של המרגלים בדבריהם בפסוק כ"ט?

(7 נק')

- ג. עיינו בפסוק כ"ו.

אברבנאל (לפסוק כ"ה): "משה שלח אותם וציווה אותם שלא ישיבו הדברים ממה שראו אלא אליו, הנה המה לא עשו כן, כי כאשר שבו מתור הארץ התפרסמו לעין כל ובאו אל אוהל משה והקהילו שם את אהרן ואת כל העדה כדי שישמעו כולם דבריהם".
 על פי פירוש אברבנאל, מה היה החטא שחטאו המרגלים?

(5 נק')

במדבר פרק כ"א

3. א. עיינו בפסוקים ד'-ט'.

(1) חטאם של בני ישראל היה שדיברו סרה על ה' ועל משה. הביאו מן הפסוקים שתי ראיות לטענה זו.

(2) כיצד נרפאו בני ישראל מנשיכת הנחשים?

(7 נק')

ב. עיינו במשנה המובאת לפניכם:

"וכי נחש ממית או נחש מחיה? אלא בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהן שבשמים היו מתרפאים". (ראש השנה ג, ח)

(1) הסבירו את השאלה ששואלת המשנה על הדרך שבה נרפאו בני ישראל מנשיכת הנחשים.

(2) על פי המשנה, מהי הדרך להתרפא מנשיכת הנחשים?

(7 נק')

ג. עיינו במלכים ב', פרק י"ח, פסוק ד'.

מה עשה המלך חזקיהו לנחש הנחושת, ומדוע עשה זאת?

(5 נק')

במדבר פרק כ"ה – החטא בבעל פעור ומעשה פנחס

4. א. עיינו בפסוקים ו'-ח'.

(1) מהי תגובתו של פינחס למעשה האיש הישראלי?

(2) על פי פירוש שלמדתם, הסבירו מדוע בחר משה להימנע מתגובה על המעשה של האיש הישראלי.

(7 נק')

ב. עיינו בפסוקים י'-י"ג.

(1) על פי הפסוקים מהו השכר הכפול שקיבל פינחס על המעשה שעשה?

(2) על פי פירוש שלמדתם, הסבירו מדוע ה' הבטיח לפינחס שכר זה.

(7 נק')

ג. עיינו בדברים, פרק ד', פסוקים א'-ד'.

לשם מה הזכיר משה בנאום הפרידה שלו מעם ישראל את חטאי העם בבעל פעור?

(5 נק')

פרק ל"ב – שניים וחצי השבטים

5. א. (1) עיינו בפסוקים א'-ה'.

המילה "מקנה" והמילה "ויאמרו" מוזכרות כמה פעמים בפסוקים אלה.

מה אפשר ללמוד על בני גד ובני ראובן מן החזרות האלה?

(2) עיינו בפסוקים ו'-ח'.

מה הן שתי הטענות של משה בפסוקים אלה?

(7 נק')

ב. מדרש במדבר רבה, כ"ב, ז': אתה מוצא בבני גד ובני ראובן שהיו עשירים והיה להם מקנה וחיבבו את

ממונם וישבו להם חוצה לארץ ישראל - לפיכך גלו תחילה מכל השבטים: "ויגלם לראובני לגדי

ולחצי שבט מנשה" (דה"א ה, כו). ומי גרם להם? על שהפרישו עצמם מן אחיהם בשביל קניינם."

(1) על פי המדרש, מה היה חטאם של בני גד ובני ראובן ומה גרם להם לחטוא בחטא זה?

(2) על פי המדרש, מה היה עונשם של בני גד ובני ראובן?

(7 נק')

ג. "וַיִּתֵּן לָהֶם מֹשֶׁה לְבָנֵי גָד וְלְבָנֵי רְאוּבֵן וְלַחֲצֵי שִׁבְט מְנַשֶּׁה בֶּן יוֹסֵף אֶת מַמְלַכֶּת סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי" (ל"ג).

רמב"ן: "ולחצי שבט המנשה בן יוסף" – מתחילה לא באו לפניו שבט מנשה, אבל כאשר חילק הארץ

לשני השבטים ראה שהיא גדולה יותר מן הראוי להם, וביקש מי שירצה להתנחל עימהם, והיו אנשים

משבט מנשה שרצו בה."

על פי רמב"ן, הסבירו מדוע קיבל חצי שבט המנשה נחלה בעבר הירדן המזרחי, על אף שלא ביקש זאת

ממשה.

(5 נק')

פרק שני

מפרק זה עליכם לענות לפחות על שאלה אחת לכל שאלה 19 נקודות
(שימו לב: בסך הכל עליכם לענות על ארבע שאלות מפרקים ראשון ושני לפחות על שאלה אחת מכל פרק)

יחידה ראשונה – מלכות שלמה

6. עיינו בספר מלכים א', פרקים ג-י.

פעמיים מתגלה ה' לשלמה המלך.

א. 1. מה מבקש שלמה מה' בהתגלות הראשונה בבמה בגבעון?

2. הביאו דוגמא אחת מפרקים ג-י המעידים על כך שה' נענה לבקשתו של שלמה.

(10 נק')

ב. מהו התנאי המשותף שה' מציב לשלמה בהתגלות הראשונה ובהתגלות השנייה? מהו השכר שיינתן לשלמה אם יעמוד בתנאי שהציב לו ה'? יש לציין שכר אחד בכל התגלות.

(9 נק')

יחידה שניה – התפלגות הממלכה

7. א. "וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּין-רְחָבְעָם וּבֵין יִרְבֵּעַם, כָּל-הַיָּמִים." (מלכים א' יד, ל)

(1) על פי הכתוב בפרק י"ב, מה רצה רחבעם לעשות בעקבות המלכת ירבעם על ישראל ומדוע נמנע מלעשות זאת?

(2) מה עשה המלך ירבעם כדי למנוע מישראל לשוב למלכות בית דוד?

ב. "וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּין אָסָא וּבֵין בַּעֲשָׂא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל כָּל יְמֵיהֶם." (מלכים א' פרק ט"ו, פסוק טז).

(10 נק')

ציינו פעולה אחת שעשה אסא נגד בעשא ופעולה אחת שעשה בעשא נגד אסא. בכל פעולה שכתבתם ציינו מה הייתה מטרת הפעולה.

(9 נק')

יחידה שביעית – הכיבוש הבבלי והחורבן

8. לפניכם ארבעה דורות של מלכי יהודה שהתייחסו באופן שונה לעבודה זרה: אחז, חזקיה, מנשה ויאשיהו.

א. (1) אחז מלך יהודה הכניס עבודה זרה למקדש.

מה הציב אחז במקדש ומה גרם לו לעשות זאת?

(2) חזקיה בן אחז מלך יהודה נלחם בעבודה זרה.

ציינו שתי פעולות שעשה חזקיה כדי לעקור את העבודה הזרה שהייתה בימיו.

(10 נק')

ב. (1) על מנשה בן חזקיה נאמר: "...הַרְבֵּה, לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי ה' לְהַכְעִיס" (מלכים ב' פרק כא, ו).

ציינו שני חטאים של מנשה מלך יהודה הקשורים בעבודה זרה. כתבו מה נגזר על ממלכת יהודה בעקבות חטאים אלו.

(2) מה עשה יאשיהו נכדו של מנשה על מנת לתקן את הנזק שעשה סבו לבית המקדש?

(9 נק')

פרק שלישי (24 נקודות)

עליכם לענות על שש שאלות בפרק ג.

על שאלה אחת משאלות 9 - 10 (4 נקודות לשאלה)

ועל חמש שאלות משאלות 11 – 17 (4 נקודות לשאלה)

ענו על שאלה אחת מהשאלות 9-10.

9. סדרו את האירועים לפי הסדר הכרונולוגי :

בניית המקדש על ידי שלמה המלך, מצור על ירושלים על ידי ממלכת אשור, מצור על ירושלים על ידי

ממלכת בבל, התפלגות הממלכה, חורבן בית המקדש הראשון

(1) _____

(2) _____

(3) _____

(4) _____

(5) _____

(4 נק')

10. סדרו את האירועים לפי סדר כרונולוגי :

מציאת ספר התורה על ידי יאשיהו, חנוכת המקדש, אליהו בהר הכרמל, הצלת ירושלים ממצור על ידי

אשור, הסרת הבמות על ידי חזקיהו (כיון שרציתי רק ארועים חיוביים בשאלה זו הוספתי את הסרת הבמות ולא

קיבלתי את מה שהצעת – חורבן ממלכת ישראל)

(1) _____

(2) _____

(3) _____

(4) _____

(5) _____

(4 נק')

ענו על חמש שאלות מהשאלות 11-17.

11. בחרו בשניים מהפריטים שלפניכם וציינו את ההקשר שבו הוזכר כל אחד מהם :

חידות, עשרה קרעים, רכב אש וסוסי אש, כד קמח וצפחת שמן.

(4 נק')

/המשך בעמוד הבא/

12. בחרו בשניים מהדמויות שלפניכם וציינו שני פרטים שקשורים לדמויות אלו (מאפיין אישיותי, פעולה שעשו, קשר בינם ובין דמות אחרת וכדו').

חיאל בית האלי, הושע בן אלה, יהויכין מלך יהודה, חירם מלך צור.

(4 נק')

13. בחרו בשניים מהמקומות שלפניכם וציינו מה ארע בכל אחד מהמקומות שבחרתם : צרפת, מעיין הגיחון, שכם, שומרון.

(4 נק')

14. א. מי אמר למי : "תנו לך את הילוד החי והמת לא תמיתהו"

ב. מהו ההקשר שבו נאמרה אמירה זו?

(4 נק')

15. א. מי אמר למי : "קטני עבה ממתיני אבי".

ב. הסבירו את משמעות האמירה שבסעיף א

(4 נק')

16. א. על איזה מלך נאמר : אהב נשים נכריות רבות--ואת-בת-פרעה?

ב. מה הייתה השפעתן של הנשים הנכריות על המלך?

(4 נק')

17. א. על מי נאמר: "וַיְהִי כְּמָלְכוֹ הַכֹּהֵן אֶת כָּל בֵּית יִרְבָּעָם לֹא הִשָּׁאִיר כָּל נֶשֶׁמָה לְיִרְבָּעָם עַד הַשְּׁמָדוֹ"

ב. נבואתו של איזה נביא התגשמה בעקבות הפעולה המתוארת בסעיף א?

(4 נק')

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

